

V.G.Z. POST

DE EENDRAGT

KONINKLIJKE PAPIERFABRIEKEN - VAN GELDER ZONEN N.V. - AMSTERDAM

ADMINISTRATIE: PERSONEELZAKEN V.G.Z. SINGEL 230 - 236 - AMSTERDAM-C.

BEDRIJFS-COURANT

Met geheel of gedeeltelijk overnamen van mededelingen of artikelen is slechts toegestaan met schriftelijke toestemming van de Redactie.

*Er rolde een hele spoorwagen door Wormer.
P.M. 22 moest namelijk in onderdelen worden binnengebracht.
Een reportage van deze gebeurtenis vindt U op pagina 51.*

Ons Jaarverslag

Het boekjaar 1956 is afgesloten. De directie heeft haar verslag opgemaakt, waarmede de Raad van Commissarissen zich heeft verenigd. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft haar voorstellen aanvaard. Ook over 1956 kan aan onze aandeelhouders een dividend van 12% worden uitgekeerd, terwijl ieder, die in 1956 in de Vennootschap werkzaam is geweest, zijn tantième of gratificatie uit deze winst heeft ontvangen.

Toch mag niet vergeten worden, dat, ondanks de volle bezetting van de machines de resultaten over 1956 niet onaanzienlijk bij die van 1955 zijn achtergebleven. In belangrijke mate werd deze daling van de winst veroorzaakt door het volstrekt onvoldoende rendement behaald met de productie van courantenpapier, daar de Minister van Economische Zaken in December 1955 een z.g. prijsstop afkondigde, tengevolge waarvan de prijs van het artikel courantenpapier geen gelijke tred kon houden met een verdere stijging van de prijzen der grondstoffen en der exploitatiekosten. Gelukkig werd aan het einde van het vorig jaar de prijsstop opgeheven en tevens een geringe, zij het onvoldoende, prijsverhoging toegestaan. Met ingang van 1 April 1957 werd de prijs evenwel op de basis van een redelijk rendement gebracht.

Door een te grote reservering voor de belastingaanslagen over voorgaande jaren kon nog een niet onbelangrijk bedrag aan de nettowinst worden toegevoegd, waardoor de directie het verantwoord achtte hetzelfde dividend als over 1955 uit te keren.

In het verslag wordt nog gememoreerd dat voor onze pensioenvoorziening een nieuwe basis is gelegd. De grondslag is voor alle personeel leden gelijk. Ook zijn de meeste reeds ingegane pen-

sioenen verhoogd, terwijl de uit deze herziening voortvloeiende verplichtingen door een extra dotatie zijn gedekt.

Deze nieuwe pensioenregeling voor de arbeiders was mogelijk nu door de invoering van de nieuwe Algemene Ouderdomswet de tijdens de noodvoorziening bestaande aftrekregeling is vervallen.

De productie van de fabrieken over 1956 was slechts 500 ton hoger dan over 1955. Het aantal werknemers was aan het einde van het afgelopen jaar 3 man sterker dan op het overeenkomstige tijdstip in 1955; het totale aantal bedroeg 4553; het bedrag aan lonen en salarissen steeg echter met ruim f 1.200.000.—, de hogere sociale lasten buiten beschouwing gelaten. In het thans lopende jaar wordt een belangrijke stijging der productie verwacht, immers de nieuwe papiermachine in Velsen is in bedrijf, terwijl de nieuwe P.M. 22 in Wormer in de loop van dit jaar in bedrijf zal komen. In het eerste kwartaal van 1957 bedroeg de papierproductie ongeveer 60.000 ton.

Aan het slot van het verslag wijst de directie er op, dat het zeer kostbare productieapparaat op den duur slechts redelijk rendabel kan worden geëxploiteerd, wanneer continu gewerkt wordt zonder stilstand gedurende het weekeinde. Deze ontwikkeling wordt in verscheidene Amerikaanse en Europese papierfabrieken geconstateerd. Hierbij mag niet uit het oog verloren worden, dat deze productiewijze voor het hierbij betrokken personeel een verkorting van de wekelijkse werktijd betekent, aangezien in vier ploegen zou worden gewerkt.

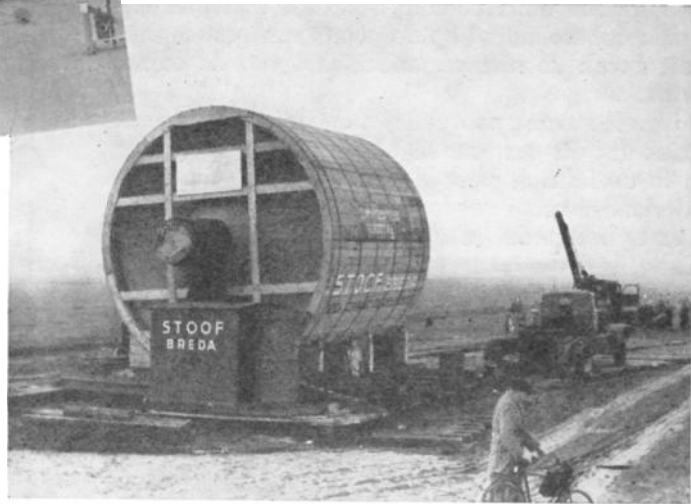
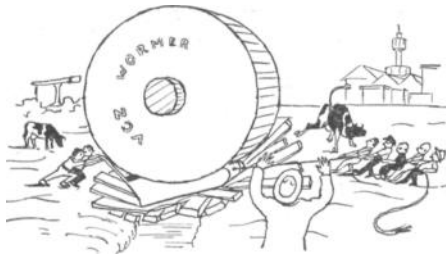
Zie hier enige grepen uit de gegevens van het Jaarverslag, aan het slot waarvan de directie een woord van dank richt aan al haar medewerkers.

Onze cylinder voor P.M. 22

... vanwaar de firma Stoof de 128 ton

De tocht begon op het Wormerdijkje ...

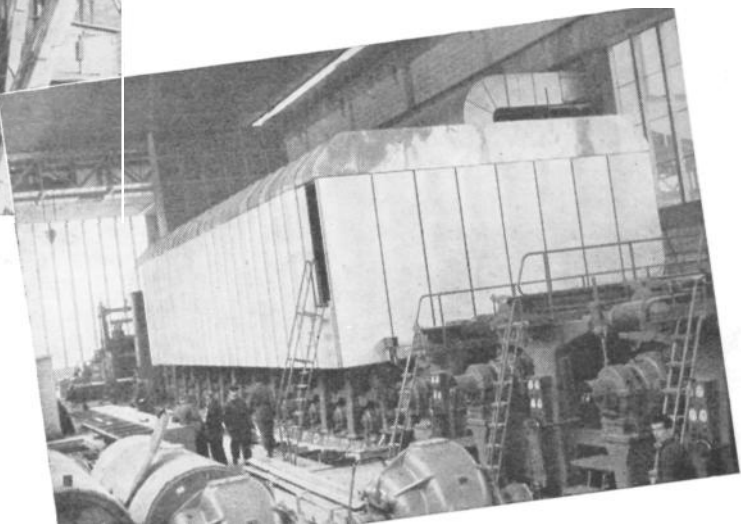
door de weilanden sleepte ...

In het vorige nummer lieten we de machtige droogcylinder op het Wormerdijkje aan de Zaan achter. Er is inmiddels weer een en ander gebeurd: het monster is 1½ km door de weilanden gesleept en door de firma Stoof aan de fabriek afgeleverd. Daar was alles in gereedheid om de cylinder een goede en t.z.t. zeer warme ontvangst fabriek waar een, naar wij hopen, zeer lange en vruchtbare staat van dienst hem wacht.

... tot de nieuwe machinehal ...

... waar alles gereed was voor de ontvangst.

Spoorwagens rollen over de weg

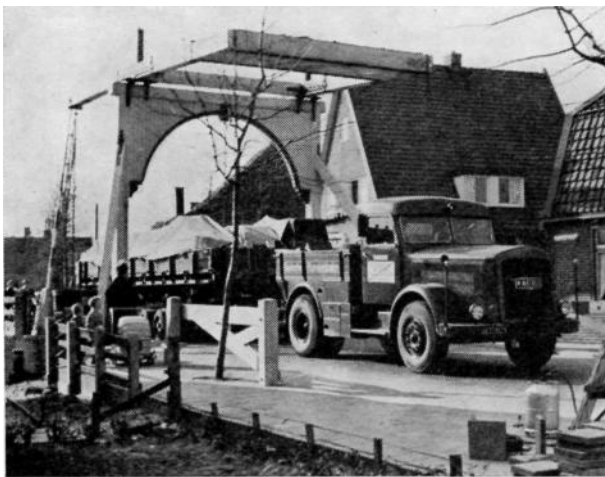
Een papierfabriek te Wormer besloot een nieuwe machine aan te schaffen en kwam overeen met een Duitse fabriek, dat deze de levering ervan in onderdelen zou verzorgen.

Die onderdelen moet u dan toch ook weer niet te klein zien. Er waren trommels, framestukken, tandwielen enz. bij met een aanzienlijk gewicht. De vraag was nu: Hoe komen al deze machinedelen vlug en onbeschadigd op de plaats van bestemming, in dit geval: de nieuwe machinehal van de papierfabriek.

Men prefereerde spoorvervoer en bij de machinefabriek gaf dit geen moeilijkheden. De wagens konden in de fabriek worden beladen en de Duitse en Nederlandse spoorwegen zouden wel zorgen, dat zij netjes te bestemder plaatse zouden komen. Helaas bleek de geadresseerde niet per spoor bereikbaar; de papierfabriek ligt aan de oostzijde van de Zaan, ver van elke spoorbaan en heeft daarmee ook geen railverbinding.

Van station Wormerveer . . .

. . . gaat het over „de eerste til” . . .

In het blad: Railvervoer van de Nederlandsche Spoorwegen, werd een artikel gewijd aan het vervoer van de onderdelen voor de nieuwe pm 22. We nemen dit artikel hierbij over met een aantal foto's die een duidelijk beeld geven van dit massale vervoer in het anders zo rustige Wormer.

Overladen op het dichtstbijzijnde station, Wormerveer, was niet gewenst met het oog op gevaar voor beschadiging, tijdverlies, enz. Gelukkig zijn de spoorwegen in Europa vindingrijk genoeg en een korte ruggespraak tussen DB en NS bracht de oplossing.

De DB beschikt over z.g. “Strassenroller”, lage, platte wegvoertuigen, die zijn uitgerust met een groot aantal wielen. De wagen is voorzien van rails en enkele oploopstukken.

Een zware tractor met lier zorgt voor de nodige trekkracht.

Het wegvervoermiddel wordt op een geschikt stuk bestraat spoor geplaatst en de oploopstukken worden uitgelegd.

Een wagen wordt met de lier op het wegvoertuig getrokken, de oploopstukken worden verwijderd, de wagen wordt vastgezet en het transport over de weg kan beginnen.

Aangezien alle wielen voorzien zijn van remmen en bestuurd kunnen worden is het gevaarte toch geschikt voor normaal weggebruik, al moeten in verband met de grote breedte (3,10 m) speciale vergunningen en politietoezicht worden aangevraagd. In Wormerveer en Wormer waren de vereiste vergunningen spoedig verkregen. Op 11 December 1956 werd 's morgens vroeg de eerste wagen op de “Strassenroller” geladen en reed men in vlot tempo door de straten van beide plaatsen naar de papierfabriek. Hier schoof het hele transport door de poort en werd de reis voortgezet naar de nieuwe fabriekshal.

De deur van de hal was groot genoeg, om de tractor met aanhang door te laten, zodat men met wagen en al naast de fundamenteën van de nieuwe machine kon rijden, waar een kraan, die reeds in de hal klaar stond, meteen met het lossen kon beginnen. Toen de wagen leeg was reed men terug naar het station en zette hem daar weer op de rails. Een volgende wagen was aan de beurt om een uitstapje te maken. Uiteraard bestond voor dit alles grote belangstelling, vooral van de zijde van de jeugd.

Papier in de wereld

De Philippijnen

Nu wij toch eenmaal in het onmetelijke gebied dat wij Oceanië plegen te noemen, ronddolen en daarbij en passant Australië alvast onder de loep namen, landen wij ditmaal op de Philippijnen, waar de 22 miljoen inwoners er, met een papierverbruik van slechts 3,5 kg per hoofd, maar heel matig aan toe zijn. Of ze zich daarmee ook ongelukkiger zullen voelen is maar heel erg de vraag. Hoe minder papier in het leven hoe minder rompslomp en, afgezien van het feit dat we er alle belang bij hebben dat er o.a. veel papieren zakken worden gebruikt, geloof ik toch dat voor velen van ons het leven met wat minder papier heel wat rustiger zou zijn. Zelf maken de Philippijnen in 5 fabrieken slechts 15.000 ton papier en carton, waartegenover een invoer staat van ongeveer 62.000 ton. In Manilla zijn juist twee nieuwe fabrieken geïnstalleerd, die het totaal op 7 brengen.

Hout slijpen doet men er niet, maar wel wordt er per dag ongeveer 15 ton cellulose gemaakt uit bagasse, het afval dus van suikerriet. De enige cellulosefabriek die dit maakt is van de Compania de Cellulosa de Filipinas, en bereidt het product volgens het Pomilio-procédé. Men zou hiervan volwaardige druk- en schrijfpapieren maken.

In dit opzicht koestert men op de Philippijnen nog grote plannen. Van inlands riet zal een geheel nieuwe onderneming, de Bataan Pulp- and Papermills,

binnen afzienbare tijd per dag een 50 ton druk en schrijf gaan maken. Men zal de machinerie uit Amerika, Engeland, Zweden geleverd krijgen en zelf een speciale plant, de Peninsula, in de volksmond de "boho" genaamd, maar luisterend naar de officiële naam van „Schizostachyum Lumanpao" gaan verwerken.

Het zal in de nieuwe fabriek op moderne wijze worde aangepakt: men spreekt van een volautomatisch bedrijf vooral gezien de goede ervaringen die men in dit opzicht heeft ondervonden met de inmiddels in bedrijf gekomen nieuwe fabriek in Manilla, waar de electronische controle volledig is ingevoerd. Verder zijn er plannen dat de beroemde Soriano-bos-en-mijn-exploitanten zich ook op dit gebied zullen gaan bewegen zo zij het al niet doen. Er zijn geweldige hoeveelheden hardhout die voor de papierindustrie geschikt blijken te zijn en die thans reeds in de cartonfabricage een belangrijke rol spelen. Verder zou de Philippines Everett Plywood Cy. een 50 miljoen dollar gaan uitvoeren, teneinde op grote schaal mooie, tropische houtsoorten te gaan verwerken tot multiplex met het goedkope inlandse hout als body. Voor het hierbij vrijkomende afval zou een cellulosefabriek worden gesticht. U ziet, ook in deze hoek van de wereld is er nog heel wat te doen en heel wat te verwachten op het gebied van papier en carton.

... de nog nauwe fabriekspassage door.

Inmiddels gaat dit transport door, tot de hele papiermachine compleet is.

Het kan zijn, dat ook u een dergelijk probleem tegenkomt in uw bedrijf.

Stelt u zich dan in verbinding met de afdeling "Transportvoorlichting" van de Nederlandsche Spoorwegen in Utrecht, telefoon 15871 (netnummer 030) toestel 1402.

Koninklijke Onderscheiding

Aan de heer A. Hartog Ez., Papiermaker aan onze fabriek te Wormer, is de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau toegekend. Wij wensen de heer Hartog met zijn onderscheiding van harte geluk.

Redactie.

1

2

1. A. WESTERVELD,
dagrekker te Amsterdam,
op 2 Mei 25 jaar.

2. A. SCHIPPER,
Ie slijper te Apeldoorn, op
3 Mei 40 jaar.

3. H. VAN EIBERGEN,
voorman electr. werkplaats,
op 15 Mei 40 jaar.

Onze Jubilarissen

Onze hartelijke gelukwensen

3

APELDOORN

“GELVANDRIA ”

Anthon de Zeeuw sprak over Egypte

Ondanks het meer dan slechte weer op Vrijdagavond 15 Maart, waren vrij velen gekomen om te luisteren naar de schrijver Anthon de Zeeuw, die als onderwerp had gekozen: “Tussen Nijldelta en Rode Zee”. De heer De Zeeuw, zelf zoon uit een slepersfamilie, begon met het geven van een boeiende beschrijving van een tocht, welke hij had kunnen meemaken als bemanningslid van de sleepboot “Loire” van de beroemde L. Smit & Co's Internationale Sleepdienst en waarbij de perscutter “Pax” naar Port Said gebracht moest worden.

Bijzonder fraaie kleurendia's onderstreepten het gesprokene op uitnemende wijze.

Vervolgens kregen wij een duidelijke uiteenzetting over de organisatie van het zeer drukke scheepvaartverkeer door het Suezkanaal, waarbij in het bijzonder ook de aandacht werd gevestigd op de belangrijke activiteiten van de Nederlandse baggeraars. Ook de historie van dit, ook politiek gezien, zo belangrijke kanaal kreeg alle aandacht en zelfs kregen we enkele unieke opnamen van een in Egypte verzand kanaal, dat ruim 3300 jaar geleden daar al eens werd gegraven en naar de resten waarvan de heer De Zeeuw eveneens gespeurd had. Behalve de reeds genoemde kleurendia's, werden ook eigen filmopnamen getoond, in aansluiting waarop nog een fraaie film vertoond werd van de watersnood in Z.W. Nederland van 1953, het laatste om de bijzondere bekwaamheden van de Nederlandse baggeraars en dijkenbouwers nog eens extra te onderstrepen. In de pauze was er gelegenheid een kleine expositie

van zeer goed fotomateriaal, betrekking hebbende op het Suezkanaal, te bewonderen.

Al met al was het een zeer geslaagde avond, die bovendien ook buitengewoon actueel was.

De aanwezigen toonden hun waardering door een hartelijk applaus en ook de voorzitter zwaaide de heer De Zeeuw de hoogst mogelijke lof toe- RWK.

ZWEMCLUB V.G.Z.

Op Zaterdag 6 April jl., werd door de Zwemclub V.G.Z. een demonstratie zwemavond gehouden in het Sportfondsenbad. Om acht uur werd deze avond geopend met de opkomst van de deelnemers. De dames in gele pakjes en de heren in blauwe broek en blauwe of gele shirt.

Nadat de leden zich op de rand van het zwembassin hadden opgesteld, werd door de voorzitter der zwemclub enkele woorden tot het publiek gesproken, waaronder zich ook de Directie van fabriek Apeldoorn bevond.

In een vlot tempo werd daarna het uitgebreide programma afgewerkt; o.a. Diploma zwemmen voor het A- en B-diploma van de K.N.Z.B., enkele wedstrijden en komische nummers en een gecostumeerde korfbalwedstrijd te water. Aan het eind van dit zwemfestijn werden door de heer Ir. G. W. Heinsius aan onderstaande personen de behaalde diploma's en prijzen uitgereikt.

Diploma A:

Mej. H. van Kampen, Mej. M. P. M. Luttikhuizen, Mej. A. P. van Eldik, Mej. J. B. J. Schut, Mej. R. K. Westinga, M. Weyenberg, P. de Ronde, A. van Wijhe, G. Looy, J. Telnekes, Bonhof, J. F. Lindenburg, H. C. Mytstege.

Diploma B:

Mej. H. van Kampen, Mej. A. P. van Eldik, Mej. L. G. Klein, Mej. M. P. M. Luttikhuizen, Mej. R. K. Westinga, C. J. van Ernst, H. J. Evers.

50 meter schoolslag heren: T. W. Fennebeumer.

50 meter schoolslag dames: H. van Kampen.

3 X 25 meter wisselslag estafette:

Mej. H. van Kampen, Mej. H. Harmsen, A. Westerveld.

25 meter schoolslag heren boven 35 jaar: A. Westerveld.

50 meter rugslag heren: L. Wilbrink.

50 meter rugslag dames: H. van Kampen.

Bordjes duiken:

L. Wilbrink (10 stuks), K. Wiersma (8 stuks).

G. v. d. V.

“CHEMICA”

staakt haar productie

Van de zijde van de bedrijfsleiding van “Chemica” ontvingen wij onderstaand schrijven:

Met ingang van 11 Mei a.s. zal “Chemica-Beverwijk” N.V. de productie van Geel- en Roodbloedloogzout staken. Deze chemicaliën zijn voornamelijk grondstoffen voor de fabricage van blauwe kleurstoffen en voor enkele andere toepassingen; zo speelt roodbloedloogzout een rol in de kleurenfotografie. Grondstof voor de producten van “Chemica-Beverwijk” N.V. vormen de cyaanverbindingen uit gasaarde, een stof met een hoog gehalte aan ijzeroxyde. Deze stof wordt in de gasfabrieken gebruikt voor de reiniging van lichtgas; zij heeft de eigenschap zowel de zwavelverbindingen als de cyaanverbindingen uit het gas op te nemen. Nadat bij “Chemica-Beverwijk” N.V. de cyaanverbindingen daaraan onttrokken zijn, vormt deze gasaarde de grondstof voor de zwavelbehoefte aan de cellulosefabrieken van Van Gelder Zonen N.V. te Velsen.

“Chemica-Beverwijk” N.V. verrichtte deze voorbereiding van de gasaarde reeds sedert 1926, en kon door haar bijzondere werkwijze een zeer hoogwaardig product voortbrengen. De voornamelijk buitenlandse markt voor de producten Geel- en Roodbloedloogzout is echter beperkt, vooral na het wegvallen van China als belangrijke afnemer. Op zichzelf zou dit laatste nog niet zo erg geweest zijn, indien niet de prijzen — voornamelijk onder de invloed van Oostduitse concurrentie — dermate werden gedrukt, dat van een enigermate redelijke rentabiliteit nauwelijks meer sprake is. Daarbij komt nog, dat de instandhouding van “Chemica-Beverwijk” N.V. aanzienlijke investeringen, vooral in de diepte, vraagt, welke vooral thans, indien niet een behoorlijke rentabiliteit mag worden verwacht, niet verantwoord geacht moeten worden. Eén en ander maakte, dat de enige aandeelhoudster van deze onderneming, n.l. de Koninklijke Papierfabrieken Van Gelder Zonen N.V. tot haar leedwezen heeft moeten besluiten, de productie van “Chemica-Beverwijk” N.V. te staken. Voor het personeel van “Chemica-Beverwijk” N.V. bestaat de gelegenheid over te gaan naar Van Gelder Zonen N.V., waardoor de sociale consequenties van een dergelijke stopzetting hier gelukkig nauwelijks een rol spelen.

Inmiddels,

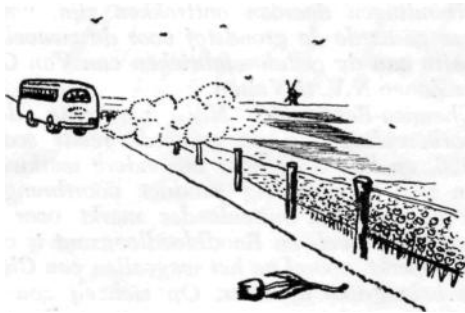
hoogachtend:

“CHEMICA-BEVERWIJK”

VELSEN

Nauwelijks heeft ons nijver vrouwvolkje zijn blijkbaar nimmer aflatende schoonmaakwoede op onze huisjes gekoeld, amper zijn de benzinedampen boven onze bulp- en flouwervelden weggedreven, of een nieuwe vloedgolf overspoelt onze gewesten: de vacantiemoort.

Het begint tamelijk onschuldig. Ineens is er iemand in onze lokaliteiten, die zwaar begint te zuchten, het kopje laat hangen, en nauwelijks hoorbaar te kennen geeft "dat hij er nu toch wel hard aan toe is". De gevolgen blijven dan meestal niet lang uit. Tientallen oren spitsen zich en de doffe oogjes beginnen te glimmen. De balpunten worden neergelegd. De ban is gebroken. Een groot aantal zakagenda's worden daarna plots als rapieren uit jassen en tassen getrokken. Nog even een ijzige stilte en dan beginnen de trubbels. "Als ik nu van 10 tot 19 ga, dan ..." — "... Ja, maar ik zou de 16e al weg gaan. Trouwens, Kees wil Donderdags al naar Giethoorn". "Livorno," protesteert Kees kennelijk geprikkeld. En altijd weer valt het op, dat tijdens deze conferenties vooral de woorden Juni en Juli enorme moeilijkheden veroorzaken door hun nauwe klankverwantschap. Meestal komt men dan pas tot klaarheid als elk der partijen een van deze maanden zo'n vijf- tot zesmaal zéér duidelijk met gebruikmaking van gebaren en liplezingen heeft aangegeven. Hetgeen de rust van het gesprek veelal niet ten goede komt.

Waren we vóór enige ogenblikken nog één homogeen blok, thans zien we ons plotseling gesplitst in: geh.

met schoolg. kind., idem zonder, geh. z. k., woningzoekenden en het loslopend volk. Iedereen legt vaak mét het trouwboekje tientallen grondige redenen op tafel om het belang van zijn reservering te onderstrepen.

Echter na enige tijd en met goede wil gelukt het toch wel weer een oplossing voor dit netelige vraagstuk te vinden en ons kantoorvijvertje ligt weer rimpelloos als daarvoor. Zo zijn wij nu ook wel. En ge kunt er zeker van zijn, dat het groepje de volgende morgen met atlanten en reisgidsen gewapend de vakantieplannen gaat onthullen. Daar zullen ze dan weer gaan binnen enkele maanden. Geschaard achter de vanen van de 16.378 reisbureaux, die ook dit jaar weer miljoenen zeer comfortabele zitplaatsen in hun gerieflijke touringkarren voor ons geserveerd hebben en voor nóg minder geld brengen de rijdende spoorweghotels ons nóg verder over de Dolomieten. Het bier in München is wéér beter en de lucht boven Capri is — u zult het bijkans niet geloven — nóg blauwer dan verleden jaar.

Wat, zo vragen wij ons af, zullen de toeristen van 1956 zich toch bekocht gevoelen, nu ze deze onthullingen zo maar in de nieuwe reisgidsen lezen. Zouden ze toch nog een jaar te vroeg de grenzen overgetrokken zijn?

Maar ach, hetzelfde zal óns het volgend jaar weer wachten. Dan zal het in Zoutkamergoed lustiger zijn dan ooit tevoren en de korsten van de Franse stokbroden zullen in 1957 zó hard zijn, dat men slechts met een blikopener enig succes kan hebben.

En daarom blijven wijzelf dit jaar maar eens thuis. Trouwens, het van kommer doorgroefde kopje van onze minister Hofstra keek ons vanuit het lijfblad de laatste tijd danig verwijtend aan. En terecht, mogen we wel zeggen. Dat rookt maar dure sigaretten en smeert maar pakken koelhuisboter op de volksbruinbroden alsof we hier in Nederland niét aan de rand van de afgrond leefden.

Nee, voor ons dit jaar geen palmen op Mallorca. Maar onze bloedeigen zitkamer (op het Zuiden), met prima Hollandse keuken en stromend water. En af en toe eens tot aan de knieën in het zilte Zandvoortse nat. Misschien zelfs een dagje schateren bij de "Bedriegertjes". Ja, wij zullen ons heus wel vermaken dit jaar, en als we dan af en toe nog eens wat zonnearmte

op de bleke bol mogen voelen, dan is onze vakantie weer goed.

Want wat ons betreft mag die vurige rakker zijn best doen dit jaar. Goed, we mogen dan stug haar op het hoofd hebben, boter zit er zeker niet op. Zelfs geen koelhuisboter.

De Velser Kunstkring "Voor Allen"

Evenals het afgelopen seizoen wordt ons personeel in staat gesteld het abonnement, dat de Velser Kunstkring voor haar vier avonden uitdeeft, te verkrijgen met een reductie van *f* 1.—. Hieronder volgt het programma, de data en de prijzen der plaatsen zoals die thans voor ons personeel gelden.

Programma 3 series a vier voorstellingen.

	SERIE		
	A	B	C
1			
9	10/9	17/9	15/10
5		19/11	26/11
7	5/11		

HET OPERAGEZELSCHAP "FORUM" met de opvoering van de opera in drie akten "DE PARELVISSERS" van Georges Bizet.

HET ZUIDELIJK TONEEL onder directie van Louis Saalborn en Lo van Hensbergen. — T.z.t. zal de keuze van het te geven stuk worden bekend gemaakt.

	SERIE		
	A	B	C
1			
9	21/1	11/2	4/3
5			
8	15/4	22/4	29/4

Concert door het NOORDHOLLANDS PHILHARMONISCH ORKEST. — Over de solistische medewerking wordt momenteel nog onderhandeld.

ROTTERDAMS TONEEL onder directie van Jan Teulings, Bob de Lange, Ton Lutz en Hans Tobi. — Ook hier wordt de keuze later bekend gemaakt.

Extra voorstelling

Naast het serieprogramma zal nog een vrije avond worden gegeven, waarbij aan houders van de abonnementen A, B en C voorrang zal worden verleend bij het betrekken van kaarten tegen gereduceerde prijzen. De definitieve datum en het te geven programma zal later worden bekend gemaakt. Deze series van vier avonden zijn verenigd in een abonnement A, B en C en kosten, wanneer voor de gehele serie wordt ingetekend voor ons personeel:

1e rang	<i>f</i> 8,75
2e rang	<i>f</i> 7,75
3 ^e rang	<i>f</i> 6,75
4 ^e rang	<i>f</i> 5,50

Alle abonnementen geven het gehele seizoen recht op een vaste plaats, zonder bespreken en zonder bespreksgeld.

Evenals voorgaande jaren kan het abonnement in acht termijnen worden voldaan.

Wacht niet tot het te laat is,

met het inleveren van Uw ingevulde aanmeldingsstrook. De heer H. Andrea zal zich ook ditmaal met de zorg voor de abonnementen belasten.

Voor de bezoekers uit Velsen-noord zal, indien na de opening van de Velser Tunnel een regelmatige busdienst ontbreekt, voor vervoersmogelijkheid worden gezorgd.

WORMER

Een lezing over Zuid-Guinea

door Anthony van Kampen

Op 18 Maart j.l. gaf de bekende schrijver Anthony van Kampen in zaal Landzicht te Wormer een lezing over Zuid-Guinea. De zaal was behoorlijk gevuld, mede door het feit dat de Wormer Gemeenschap een gedeelte van de kaarten had overgenomen.

De avond werd geopend door de Voorzitter, de heer A. Aten. Hierna gaf hij het woord aan Anthony van Kampen, die een uiteenzetting gaf over zijn derde, en tot nu toe laatste reis naar Nieuw Guinea. Hij heeft hiermede een gebied bezocht, vele malen groter dan ons land, en waar de bevolking in een wilde, en nog bijna dierlijke staat leeft, zoals waarschijnlijk nergens ter wereld meer wordt gevonden. Hij maakte deze reis op uitnodiging van de resident van Merauke, de heer Boendermaker.

In dit geweldig uitgestrekte moerasgebied, de ASMAT, doorsneden door vele rivieren, en genoemd naar één ervan, leven ongeveer 20.000 mensen. Hun beschavingspeil staat nog ontzettend laag. Men zou het kunnen vergelijken met een situatie, zoals die was tijdens het Stenen Tijdperk in ons land. Ook deze mensen werken nog met stenen werktuigen, men staat er evenwel versteld van wat zij met dit primitieve gereedschap kunnen fabriceren.

Koppensnellen komt in de ASMAT vrij veelvuldig voor. Nog 14 dagen voor de heer Van Kampen dit gebied bezocht, waren er in één der kampongs 32 mensen op deze afschuwelijke wijze om het leven gebracht. Door enkele zendelingen en de Nederlandse regeringsambtenaren wordt hevig gestreden tegen deze onmenselijke gewoonten. Doch het is te begrijpen dat dit een haast onbegonnen werk is, als men weet dat dit koppensnellen een gevolg is van hun primitieve geloof. Zij menen namelijk dat het bezit van een groot aantal koppen hen vrijwaart tegen de krachten der demonen.

De ASMATTERS zijn opmerkelijk groot voor een volk uit een tropisch gebied. Vele mannen meten minstens 2 meter. Door het vele pagaaïen hebben zij een zeer krachtig ontwikkeld bovenlichaam. Zij wonen meestal in gemeenschappen van ± 200 personen in dorpjes langs de rivieren. De mannen leven in één groot huis, de "jō", de vrouwen wonen met hun kinderen elk in een apart huisje. Zodra deze kinderen ongeveer 17 jaar oud zijn, gaan de jongens naar de jō, en de meisjes gaan dan wonen als de vrouwen van het dorpje. Het spreekt haast vanzelf dat hier een soort "ontgroening"-ceremonie aan voorafgaat. De jongens krijgen bijv. een groot stuk been, uiteraard MENSENbeen, door hun neus geboord. De bodem waarop dit volk leeft, een smal onbegroeid strookje langs de rivier, is een grote modderpoel doordat de rivier veelvuldig buiten zijn oevers treedt. Achter de kampongs rijst onmiddellijk het ondoordringbare tropisch oerwoud op.

Anthony van Kampen lichtte zijn lezing toe met een serie door hem zelf gemaakte kleurendia's. Zo zagen wij in welke omstandigheden deze mensen veelal leven. Zeer velen zijn aangetast door vreselijke tropische ziekten, als framboesia en lepra. Hij wees hierbij weer op het prachtige werk dat ook hiertegen wordt gedaan door de missionarissen. Hij noemde bijv. pater Meuwese en pater Verschuieren. Zij trachten ook, naast hun medische werkzaamheden, deze mensen enige beschaving bij te brengen. Dit vereist vanzelfsprekend zeer veel tact en geduld. Volgens de spreker is met de huidige volwassen bevolking praktisch niets aan te vangen; de kinderen tracht men evenwel zo veel mogelijk op te vangen. Op deze manier is het mogelijk het beschavingspeil in de loop der jaren iets te verhogen. Het valt echter niet mee om in enkele tientallen jaren een achterstand van 20.000 jaar in te halen.

Na de pauze draaide de heer Van Kampen een film welke drie onderwerpen behandelde. Ten eerste het werk dat in de omgeving van Hollandia verzet wordt door enige Nederlanders, vooral op medisch gebied. Het tweede gedeelte liet ons zien wat er door 2 Amerikaanse zendelingen wordt gedaan voor de bevolking van de Baliën-vallei. (Waarschijnlijk is deze vallei het volgende reisdoel van Anth. van Kampen.) Tenslotte zagen wij een film over het gebied wat Anthony van Kampen ons reeds op zijn briljante wijze had "geschilderd". Hij besloot zijn lezing met de opmerking dat hij hoopte dat ook deze avond iets had bijgedragen tot het begrip van het Nederlandse volk voor haar Nieuwguinese rijksgenoten, en dat men zou inzien dat dit gebied wel degelijk grote waarde kan krijgen voor ons, hierbij doelend op de economische mogelijkheden welke het herbergt. De voorzitter A. Aten sloot deze wel zeer leerzame avond met een woord van hartelijke dank aan de spreker, en sprak de wens uit dat we hem spoedig weer eens in Wormer zouden terugzien.

De Meute

Niet zo lang geleden zag ik een schilderij, dat mij bijzonder boeide, 'k Geloof niet, dat het een product was van een "oude meester". Misschien ook wél, doch dat kan ik niet beoordelen. Een kunstkenner in die zin ben ik niet. Dingen die in mijn oog mooi zijn waardeer ik en kan er op mijn manier van genieten, ongeacht de algemene opinie en of zoiets veel of weinig kost. 'k Hoor b.v. graag zingen. De zanger of zangeres behoeft voor mij geen "ster" te zijn. Het zegt mij véél meer onder welke omstandigheden er gezongen wordt. De zang van een vrouw, druk doende met de verzorging van een grote kinderwas, heeft dikwijls meer indruk op mij gemaakt, dan de geschoolde stem van een artist in een dure gelegenheid. Beiden moesten zij zingen, de één voor het dagelijks brood en de ander uit behoefte of dankbaarheid. (Ja, dat kan tegenwoordig óók nog, zingen uit dankbaarheid.)

Om nu op dat schilderij terug te komen. Het ging mij dus niet om de schilder of de schilderstechniek die er uit naar voren kwam. Óók niet in de eerste plaats om de voorstelling van het schilderij, hoewel dit de aanleiding was, dat ik er naar bleef kijken. Zoals gezegd, vond ik het een mooi schilderij. Het stelde een bosachtig landschap voor. Op de linkerachtergrond zag men een tamelijk dicht begroeid bos. Uit dat bos stormde een groep jagers te paard naar voren. Rechts op de achtergrond zag men een troep herten in volle ren over kreupelbos en hindernissen springen. Meer op de voorgrond toonde het beeld een hert, dat fel belaagd werd door een troep honden. Het beest was gewond. Een licht bloedspoor tekende zich af op de grond. Het hert was kennelijk aan zijn laatste krachten. Angstig rolden de ogen in de fraaie kop. De voorste honden loerden onder het rennen naar een mogelijkheid het beest te bespringen. De met bloeddorpen ogen, de zwabberende, begerende tong uit de met schuim bevlekte bekken van de honden maakte op mij een onaangename indruk. De toestand waarin het hert zich bevond en het voorkomen van de honden, tot moorden gereed, dat deed mij er toe komen bijzondere aandacht aan dat schilderij te besteden. Wie de schilder is weet ik niet, het doet er ook niet toe. Ik vond het buitengewoon treffend weergegeven. Niet dat ik het zo mooi vond, dat een edel beest, dat een hert nu eenmaal is, door een stel honden werd belaagd, neen, dat was het niet. Men zag duidelijk, dat het einde van het hert nabij was. Het kón niet meer en zou zich spoedig over moeten geven, zij het ook, zich tot het uiterste verwerende. Neen dit was het niet wat mij trof.

Wat het dan wél was?? Ja, kijk, dat zit zó. Terwijl ik er rustig bij was gaan zitten en naar het schilderij staarde, zag ik de gehele ontwikkeling van het tafereel voor me leven. De herten hadden rustig aan de bosrand staan grazen, zich van geen gevaar bewust. Plotseling klonk een schot en de rust was verstoord. De gehele troep springt op en rent weg, op afstand achtervolgd door een troep honden. Na een poosje

heeft één van de honden een goed spoor. Hij ruikt bloed. Zijn instinct zegt hem, dat hij het hier winnen kan. De herten, die gezamenlijk zijn opgesprongen en met een schoonheid, die zijn weerga niet vindt zich voortbewegen, zonder enige bekommernis over de hindernissen die zij zullen ontmoeten, maken de afstand tussen hen en de vervolgers steeds groter. Eén hert echter kan het niet bijhouden, het blijft achter en verliest kennelijk kracht. Het beest is door het schot getroffen. Niet dodelijk doch wél zo, dat het in zijn vlucht gehinderd wordt. Zijn bloed vloeit weg uit de wond en zijn krachten vergaan. Het spant zich tot het uiterste in om het dodelijk gevaar, dat de achtervolgers voor hem zijn, te ontlopen. De honden, die geen kans hebben het edele, gezonde wild te achterhalen, weten, dat dit bloedspoor prooi belooft. Een gemaakte buit betekent voor hen een beloning van hun meesters, zij het dan ook een hondenbeloning. De laatste fase nu toonde dat schilderij. Het werd mij duidelijk, dat het edelste wild, door een kracht van buiten, de prooi kan worden van een stel honden, die, hoe het ras ook wordt opgevoerd, nimmer de adel van hun prooi kunnen bereiken.

Zij die van de jacht houden en zelf jagen, zouden ongetwijfeld met genoeg naar het schilderij gekeken hebben. Mij trof niet het genoeg van de jacht. Het bekleemde me. Ik Zag niet meer in de éérste plaats honden en herten. Neen, ik zag ons mensen onder elkaar, in de grote en de meer engere gemeenschap waarin wij leven, 'k Hoorde de intrige t.a.v. iemand, die toch collega in de kleine gemeenschap was, doch die een "poedel" gemaakt had. Aangeschoten dus. Het is soms verbazend wat men hoort over iemand die een "poedel" gemaakt heeft. Hoorde men eerst niets in zijn nadeel, plotseling weet iedereen alles. De aangeschotene, die zijn kracht (prestige) door een gemaakte fout heeft verloren of danig gekwetst is, is voor velen een begerige prooi. De geest van de meute wordt vaardig. Er is misschien een beloning te behalen, ongeacht of dit een promotiekans is of alleen maar de voldoening van het bewustzijn. Nu kan ik me óók eens laten gelden. Hoe snel worden de prestaties van hen die "vallen" vergeten en hoe weinig wordt gelet op eigen tekortkomingen of eigen vindrijkheid om fouten te verbloemen en zo mogelijk te verbergen. Fouten, die in wezen niet minder zijn, dan die, welke, door bepaalde omstandigheden openbaar geworden zijn. Laten we er voor waken, dat we niet mee doen aan deze "hondse" praktijken. Heus, al brengt de meute het edelste wild binnen, het zijn en blijven honden en ze worden als zodanig behandeld. Zij krijgen een pluimpje, ten hoogste een streek

*De copy voor het volgend nummer
moet uiterlijk 8 Mei ei a. s. in het bezit
van de redactiecommissie zijn.*

over de kop en een stuk vlees, dat voor honden bestemd is en gaan weer naar hun kooien ver achterblijvende in de adel, die hun prooi van nature heeft bezeten.

Laten wij, lezer en lezeres, ons steeds bewust zijn van hetgeen ons als mens boven het dier stelt n.l. redelijkheid, zedelijkheid en eeuwigheid, ook al heeft het er soms niet veel van weg. Hieraan denkende, zullen wij nimmer fouten goed praten of "wit", "zwart" noemen en niet uit een ongepast solidariteitsgevoel schade aan de gemeenschap of het bedrijf laten toebrengen, doch ons evenmin verlustigen of trachten enig stoffelijk voordeel voor ons zelf te behalen in of door de fouten van anderen. Dat is hondenwerk.

DIXI

Niemandslan, April 1957.

Wat een eer!

Ik heb onder meer een tweetal vrienden die in zoverre met mij iets gemeen hebben, dat ze beiden met mij dezelfde studiegelegenheid bezochten. De ene sprak ik dikwijls, zodat ik wist, dat hij, na enkele bazen, in de olie ging en uitgezonden zou worden naar Curaçao. En hij ging heen.... De andere, hoewel nog ver weg in mijn familie, zag ik nooit. Op zekere dag hoorde ik echter van mijn vriend "in de olie" (die ik Toon zal noemen), dat "mijn Neef" eveneens in diezelfde zaak gedoken was en dat ook deze uitgezonden zou worden. Berichten via de gezamenlijke familie leerden mij, dat mijn neef achtereenvolgens vertrok naar Curaçao. De familie, die zeer trots op mijn neef is, vertelde, dat wel 10 man van de maatschappij hem bij aankomst begroet hadden, aan boord van het schip, waarbij ik kan proeven, dat het een hele eer moest zijn, op zodanige wijze begroet te worden. Van Toon ontving is een brief, waarin hij schreef: "We hebben met z'n tienden je neef bezocht, toen hij met de boot aankwam. Reden is dat het bier aan boord vele malen goedkoper is, dan aan de wal, zodat we een goedkoop fuifje hadden. . ." Waaruit blijkt, dat ook eer betrekkelijk is.

Neef.

Ons voetbaltoernooi

Denkt U erom, de Hemelvaartsdag te reserveren voor ons jaarlijkse voetbaltoernooi?

Wij zijn ditmaal weer de gast van Amsterdam en treffen elkander op de schitterende A.M.V.J.-terreinen in het Amsterdamse bos. Nadere bijzonderheden zijn opgenomen in het programma dat tijdig aan de deelnemers zal worden toegezonden!

RENKUM

Een Pierrot trad op in Renkum

Zaterdagavond beleefden wij in de zaal van Van den Born weer een recht genoeglijke avond. De toneelvereniging " 't Van Gelders toneel" bracht voor het voetlicht " 'n Pierrot treedt op", een spel in drie bedrijven van Rosita Peters. Wederom wist de toneelgroep menigmaal de handen der vele bezoekers op elkaar te brengen en terecht, want het gebodene stond weer op een behoorlijk peil. De voorzitter van 't Van Gelders toneel sprak eerst een kort welkomstwoord en richtte zich in het bijzonder tot de afgevaardigden van de Algemene Bond van Ouden van Dagen, toneelvereniging H.B.S. uit Leersum, Graaf Bentinck uit Amerongen en de heer en mevrouw Werningh Cöster.

Toen het doek openging, was er een aandachtige spanning in de zaal waar te nemen.

Het stuk speelt zich af in de bankierswereld. De bankier Van Leeuwen verdenkt zijn zoon Hans van diefstal. Deze affaire loopt zo hoog, dat de vader zijn zoon beveelt het huis binnen twee uur te verlaten, mede doordat Hans de omgang met zijn vriendin Eggy niet wil verbreken.

De bankier beleeft benauwde ogenblikken, als enige dagen later een opgedregde jas en een brief, van Hans afkomstig, bij hem worden gebracht. Huib Giesberts, zijn kassier en vertrouweling, ontdekt Hans in een gezelschap artisten als muzikale clown. De kassier weet zijn patroon te bewegen dit variétégezelschap te inviteren om op te treden tijdens het kinderfeest, dat de heer Van Leeuwen steeds met Kerstmis ten gunste van de kinderen organiseert. De kassier spant ten tweeden male zijn netten om de safe van zijn werkgever te lichten en diens zoon voorgoed onschadelijk te maken. In het laatste bedrijf wordt de knoop nog toevallig ontward, doordat de oude clown, Teddy, in Sabina, die bij de heer Van Leeuwen de huishouding verzorgt, zijn dochter herkent.

Sabina, die eveneens werd bedrogen door de kassier, met wie zij eens zou trouwen, openbaarde alles aan haar vader.

Terwijl wij de Kerstklokken hoorden luiden, werd de vertrouweling van de heer Van Leeuwen ontmaskerd als de dader van de diefstallen. Hans kreeg weer een gelukkig tehuis.

Allen toonden zich zeer voldaan over deze welbestede recreatieve avond. Het was voor de heer Werningh Cöster dan ook een gemakkelijke taak, toen hij zich de tolk van allen wetend, de spelers en speelsters namens de directie hartelijk dankte voor de prachtige avond. Na de actrices een attentie te hebben aangeboden, werd dit officiële gedeelte van de avond besloten met een dankwoord van de voorzitter aan de directie, enz. en een hartelijk applaus. Een gezellig bal hield de aanwezigen nog lange tijd bijeen.

Niet alleen de Nederlandse papierindustrie en de papierindustrie in de wereld breiden zich maar steeds uit, vrijwel in alle geledingen van onze wereldconstellatie zien we de bewijzen van een vaak stormachtige toename van producties. In het verkeer is dat niet veel anders. Mogen we u hierbij eens een paar cijfers voorleggen over de steeds toenemende activiteiten van de K.L.M.? Daar wordt ook niet stilgezeten.

Het afgelopen jaar is voor de K.L.M. in velerlei opzicht bevredigend geweest. De ton/km-productie nam met 11.6% toe tot 407.200.000. Deze grotere productie was o.m. toe te schrijven aan het indienststellen van zes nieuwe Super Constellations L. 1049G. De verkoop nam met een iets groter percentage toe, n.l. 12.9% en bedroeg over 1956 251.600.000 ton km. Als gevolg hiervan steeg de bezettingsraad van 61.1% in 1955 tot 61.8%.

Het luchtnet werd in de loop van 1956 aanzienlijk uitgebreid en heeft thans een lengte van 243.000 km. Ankara, Khartoum, Palma de Mallorca, Luxemburg, Boedapest, Warschau en Sofia werden in de zomer toegevoegd aan het luchtnet, dat thans 118 steden in 74 landen bestrijkt.

820.000 passagiers

In het verstreken jaar heeft de K.L.M. 95.000 passagiers meer vervoerd dan in 1955, n.l. 820.000. Dit is een stijging van ruim 13%. Het aantal passagiers-km nam met bijna 13% toe en bedroeg 1.893.000.000. De gemiddelde afstand per passagier was derhalve iets lager, n.l. 2.315 km tegen 2.330 km in 1955. De verschuiving van het eerste klasse-vervoer naar de toeristenklasse zette zich ook in 1956 door. In de toeristenklasse reisden n.l. 618.000 passagiers, 24.6% meer dan in 1955, terwijl het eerste klasse-vervoer terugliep van 229.000 tot 202.000.

De luchtvloot, bestaande uit 83 toestellen was in 1956 in totaal 180.800 uren in de lucht, een gemiddelde van ruim 495 uur per dag. Het aantal gevlogen km liep op van 58.600.000 tot 63.400.000, d.w.z. dat de K.L.M.-vloot per dag een afstand aflegde gelijk aan viermaal de aardomtrek. De gemiddelde snelheid van de vloot bedroeg 351 km.

Vrachtvervoer 16.6% hoger

De ontwikkeling van het vrachtvervoer beantwoordde geheel aan de verwachting. Gezien de grote vraag naar vervoer, moest met ingang van de winterdienstregeling de frequentie van de speciale vrachtdienst Amsterdam—New York v.v. worden verdubbeld tot 6 retourvluchten per week. In Europa werd het net van vrachtlijnen uitgebreid met een lijn naar Parijs en een naar Milaan, zodat op het ogenblik elf Europese steden door K.L.M.-vrachtvliegtuigen worden bediend.

Het aantal vervoerde kg vracht bedroeg in het afgelopen jaar 23.600.000, tegen 20.372.000 in 1955. Het aantal verkochte ton/km vracht nam toe van 54.467.000 (1955) tot 63.500.000; een vermeerdering van 16.6%. Ook het postvervoer vertoonde een stijging, nl. van 13.8% wat betreft het aantal vervoerde kg, nl. 2.610.000 in 1956 tegen 2.294.000 in 1955.

Het aantal chartervluchten was in 1956 minder talrijk dan in het jaar daarvoor o.a. als gevolg van een meer intensief gebruik van de luchtvloot op de lijndiensten. Uitgevoerd werden 557 vluchten, waaronder meer dan 170 over de Atlantische Oceaan. Bijzondere vluchten werden o.m. uitgevoerd voor de Sjah van Perzië naar India, het Boston Symphony Orchestra van de Verenigde Staten naar Europa in drie vliegtuigen, het New York Ballet Theatre en vele sportclubs, waaronder Zuidamerikaanse voetbalploegen naar Europa.

In het begin van 1956 werden twaalf Lockheed Electra's besteld, welke in 1959 aan de luchtvloot zullen worden toegevoegd. Deze Lockheeds zullen door de K.L.M. o.m. worden gebruikt op de diverse intercontinentale diensten, waarop in 1960 ook de reeds eerder bestelde DC-8 straalvliegtuigen zullen worden ingezet. In 1957 zal de K.L.M. haar luchtvloot met 9 Vickers Viscount 803 en 10 Douglas DC-7C vliegtuigen uitbreiden.

Teneinde ook de gronddiensten te kunnen aanpassen aan de snelle groei van het luchtverkeer, heeft de K.L.M. haar accommodatie op Schiphol aanzienlijk moeten uitbreiden. Zo heeft zij in het begin van 1956 een grote en zeer moderne keuken geopend voor de verzorging van de passagiers aan boord. Hangar 10, die in samenwerking met de Dienst Luchthaven Schiphol wordt opgetrokken en die bestemd is voor

het onderhoud van de DC-7C vliegtuigen, nadert zijn voltooiing; begonnen werd met het optrekken van een gebouw voor de Dienst Vluchtproductie, ter wijl eveneens een begin werd gemaakt met de bouw van een nieuwe motorenwerkplaats.

K.L.M. AEROCARTO N.V., dat in 1956 zijn 35-jarig bestaan herdacht, ontving in de loop van dit jaar een belangrijke opdracht voor de luchtkaartering van het zuidelijk deel van Suriname, een gebied ter grootte van 60.000 km². Bovendien werd met enkele kleinere opdrachten in het Caribische gebied o.a. Curaçao een aanvang gemaakt.

Zoals reeds eerder is gepubliceerd, werden in de loop van het jaar de Statuten der Maatschappij gewijzigd, waardoor de samenstelling van het bestuur der vennootschap werd vereenvoudigd.

In het afgelopen jaar nam het aantal K.L.M.-employés met ruim 8% toe. Het bedraagt thans 15.863. Hiertoe behoren 1.688 tot het vliegend personeel (597 vliegers, 339 boordwerktuigkundigen, 206 telegrafisten, 320 stewards en 226 stewardessen), 8.690 man grondpersoneel in Nederland, terwijl 5.485 K.L.M.-ers in het buitenland werkzaam zijn, waarvan ongeveer 750 Nederlanders.

De vervoersresultaten van de K.L.M. over 1956, waarbij die van 1955 ter vergelijking zijn toegevoegd, zien er als volgt uit:

	1955	1956*)	groei in %
Gevlogen uren	169.000	180.800	+ 7
Gevlogen km	58.600.000	63.400.000	+ 8.1
Gem. snelheid km/uur	348	351	—
Tkm productie	364.900.000	407.200.000	+ 11.6
Tkm verkoop	222.800.000	251.600.000	+ 12.9
Beladingsgraad	61.1%	61.8%	—
Aantal passagiers	725.000	820.000	+ 13.1
waarvan toeristenkl.	496.000	618.000	+ 24.6
„ eerste kl.	229.000	202.000	-11.8
Passagiers km	1.677.100.000	1.893.000.000	+ 12.9
Kg vracht	20.372.000	23.600.000	+ 15.8
Tkm vracht	54.467.000	63.500.000	+ 16.6
Kg post	2.294.000	2.610.000	+ 13.8
Tkm post	9.068.000	9.750.000	+ 7.5
Gem. afst. per passagier	2.330	2.315	

*) De laatste zes weken zijn geschat.

De Papiermaaker

Het gansche timmerwerk desmolens, namenlijk de groote draaiboorn en deszelfs toebehooren, de boom met de stampgaaten, en de stampers, dit alles steunt op verscheidene stukken houts, die in den bodem van de onderste verdieping zijn ingegraven en de molenwagen genaamd wordt. De eerste werkman, Gouverneur genaamd, heeft over dit alles het opzigt. Dit is de voornaamste van de zes werklieden, die doorgaans te Auvergne op welingerichte Papiermolens gebruikt worden. Allengs zullen wij ook over de vijf overigen spreken; welke men *ouvreur*, *coucher*, *leveur*, *vireur*, en *saleran* noemt. Eén der bezigheden van den Gouverneur is, dat hij alle morgen de stampgaaten, stampers, zijgkassen, en al het huisraad van den molen dikwijls reinige en afspoelt. Dit geschiedt met een kleenen handketel, H, die altoos met minder water vervuld is, en die men het spoelvat noemt. Zomtjids moet men zelfs op andere tijden van den dag spoelen, wanneer iets van de stoffe aan de stampers en op den rand der stampgaaten spat. In soortgelijke omstandigheden is het zijn pligt, om niet alleen alles zuiver te houden, maar ook voor verlies der stoffe te zorgen.

De eerste werkman moet ook zorg draagen, dat het ijzer en het houtwerk der stampers goed zijn; zoo dat er geene splinters noch roest aan gevonden worden; als welken het deeg zouden bederven. Ook behoort men de vliegen te verjaagen; want bij nalatigheid van dit, vindt men zoo dikwijls Papier, waarin zich vreemde zelfstandigheden bevinden. Uit hoofde van te meer zuiverheid, behoort ook de plaats van eene Papierfabriek, daar zich de molen bevindt, daar de werkkuipen zijn, en daar de lijming verricht wordt, verwulft te weezen.

De eerste werkman moet ook oplettend op den regen zijn, zelfs ook des nachts; want wanneer de regen zoo sterk is, dat het water troebel wordt, is men verpligt den arbeid te staaken, vermits het werk onzuiver zoude worden. In dit geval moet de eerste werkman het hangfluk, dat het water op de schepers van het rad voert, op zijde keeren, zoo wel als dat geene, waardoor het water in de lange goot vloeit. Het is inderdaad te verwonderen, deezen eersten werkman ten rechten tijde te zien ontwaaken, zoo ras het in de gebergten van Auvergne eenigszins sterk begint te regenen. Dan, even zoodanig als hij gewoon is, bij het gewoon geraas der stampers,

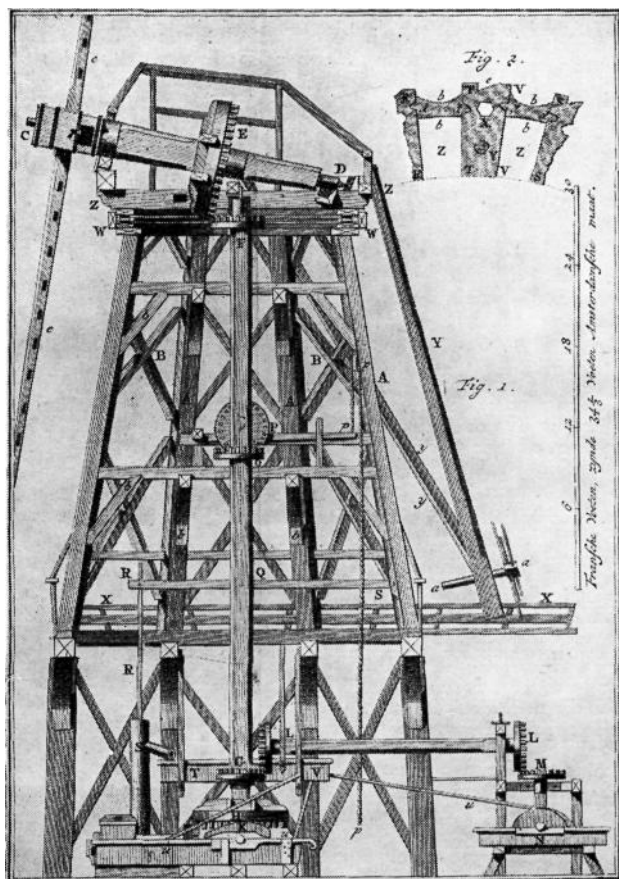

dat altoos gelijkvormig is, te slapen; zoo ontwaakt hij terstond, wanneer de regen den stroom vergroot, de beweging van het molenrad rasser maakt, en tevens de slagen der stampers verdubbeld.

Om de vodden in de stamptrokken behoorlijk te wasschen, is 't nodig'er eene soort van vlietend water in te brengen, en dat tevens het nieuwe toevloeiende water aanhoudend de plaats van het onzuivere, waarin de vodden gestampt zijn, bekleede. Tot dit einde geeft men het water eene opening in het binnenste van eiken stamptrog, tegen over de lange goot, en wel door een stuk houtwerk, dat men de kas noemt. Zij bestaat uit een rad van eikenhout, (fig. 3 M.) van één en één helft voet hoog, zeven duimen breed, en twee duimen dik. In het midden zijn drie openingen, ieder van één duim breed en drie duimen hoog, zijnde deeze openingen slechts twee lijnen van malkanderen verwijderd. De richting derzelve is tegen een gat, dat op den bodem van eiken stamptrog is — waardoor het water moet afloopen; zij zijn met een hairen zeef bedekt, dat aan de kas, door nagelen met platte koppen, volgens N, is vastgespijkerd, op dat het water de vodden, nu genoeg verdund zijnde, niet zoude medesleepen. Deeze kas wordt bij L geplaatst, tusschen twee voegen, die in de dikte van het voorste deel van den boom der stampgaaten zijn, en naardien er in den ovaalen halven kring, dien de stamptrog heeft, lage ruimten blijven, waarin de lappen konden vallen, die de stamper zomtjids buiten den trog doet springen, zoo bedekt men deeze plaatsen met het bekleedzel der kas, die in h geplaatst is. Dit is een stuk hout, een weinig lang en boven plat, met eene teems, die in

deze opening past. Boven aan de kas is eene kleene inkeeping (m) die niet doorgaat, alleen dienende, om ze met de hand optebeuren, als men ze wil wegneemen: men noemt zulks de greep, en juist tot op deeze hoogte gaan de voegen.

Dikwijls, als men de deeg niet genoeg water gegeven heeft, wordt de stoffe te droog; alsdan drijft de stamper dezelve tegen de kas, het hairen zeef scheurt, en de stoffe wordt op den grond gestroot. Deeze zeeften voor de kas verëischen eene bijzondere oplettendheid; zij scheuren dikwijls, en kunnen zelfs niet boven 12 of 14 dagen gebruikt worden, dewijl de vetigheid der stoffe dezelve verstopt, en het doordringen van 't water verhindert.

Rectificatie

Abusievelijk werd in de jubileumlijst voor 1957, welke in het December-nummer van het vorig jaar werd opgenomen, als functie van de jubilarissen J. Gutteling en N. Timmer vermeld: Kantoorbediende, dit moet zijn resp.: 2e Assistent Inkoopdienst en Grondstoffenadministrateur.

Dankbetuigingen

Hiermede betuig ik, mede namens mijn kinderen, mijn hartelijke dank aan directie, plaatselijke directie, toezichhoudend personeel, collega's en overig personeel, alsmede allen, die er aan hebben medegewerkt, mijn 50-jarig jubileum tot een onvergetelijke dag te maken.

M. van Zwam, Renkum II.

Hiermede betuig ik mede namens mijn vrouw en kinderen, mijn hartelijke dank aan directie, plaatselijke directie, toezichhoudend personeel, collega's en overig personeel, voor de vele blijken van belangstelling bij mijn 40-jarig jubileum ondervonden.

G. Derks, Renkum II.

Aan allen die er aan hebben medegewerkt de dag van mijn 40-jarig jubileum tot een bijzonder prettige dag te maken, betuig ik mede namens mijn vrouw mijn hartelijke dank.

J. G. Koers, Apeldoorn.

Mede namens mijn vrouw, betuig ik allen mijn hartelijke dank voor de blijken van belangstelling bij mijn 25-jarig jubileum.

M. Aartsen, Apeldoorn.

Voor de getoonde belangstelling bij mijn 25-jarig jubileum, zeg ik u allen, mede namens mijn vrouw, hartelijk dank.

G. Cornelissen, Apeldoorn.

Vacantie-Woningruil

Beambte van het Hoofdkantoor wenst de eerste twee weken van Juli zijn moderne, zonnige vrije flat, bevattende één grote zitkamer, één grote slaapkamer, twee kleinere slaapkamertjes en een badkamer (alles aanwezig) te ruilen met vrij huis in bosrijke omgeving of aan zee.

M. G. Hartman - Wolkenkrabber
Victorieplein, Amsterdam-Z-

Uit de inhoud

Ons jaarverslag	50
Onze cylinder voor P.M. 22	51
Spoorwagens rollen over de weg	52
Papier in de wereld.....	53
Onze jubilarissen	54
„Chemica“ staakt haar productie	55
De knopenvanger	56
De K.L.M. in 1956.....	60
De papiermaaker	62
Mutaties	64

WIJ GEDENKEN

Op 28 Maart 1957 overleed op 84-jarige leeftijd de heer

G. KOOL

De overledene was meer dan 35 jaar in onze dienst te Apeldoorn en sinds 1935 gepensioneerd.

Op 6 Maart 1957 overleed op 66-jarige leeftijd de heer

C. STEENBERGEN

De overledene was 35 jaar in onze dienst te Apeldoorn en sinds 1955 gepensioneerd.

Op 3 April 1957 overleed op 62-jarige leeftijd de heer

J. J. VAN DER WEEL

De overledene was hoofd-boekhouder te Amsterdam en gedurende 47 jaar in onze dienst.

Op 63-jarige leeftijd overleed op 30 Maart 1957 de heer

H. BRUGMAN

De overledene was 38 jaar in onze dienst en baas kalenderzaal te Renkum I.

Zij rusten in vrede.

MUTATIES

AMSTERDAM

In dienst getreden:

E. C. Cashoek, Pensioenafdeling; Mevrouw T. M. Mittertreiner, Centr. fact. afdeling.

Mag. Amsterdam:

N. Blaauwwiek, G. W. Brouwer, D. C. W. Rooth. A. L. Rooth Sr.

Bijk. Rotterdam:

J. van der Ploeg

Fil. Arnhem:

A. W. J. M. Meijer.

Uit onze dienst getreden:

Mej. A. Sodekamp, Huish. dienst; Mej. L. J. E. de Boer, Centr. fact. afdeling.

Overgeplaatst:

Mevrouw G. L. Langedam-Uylenhoet, van Hoofdkantoor naar Bijkantoor Rotterdam.

APELDOORN

In dienst getreden:

L. Gaasbeek, Sorteersaal Machinaal; Ir. E. A. Wijsmuller, Coating-afdeling; Mej. B. J. Bremer, Loonadministratie; Mevr. W. C. Witmus, Opzichteres S.P.; J. W. P. Heindijk, Tarief afdeling; Mej. A. J. Meeuwenberg, Adm. Expeditie.

Uit onze dienst getreden:

E. Huiskamp, Riempakkerij; S. Bos, J. C. G. Grotendorst, J. H. Aarsen, J. W. Buitenhuis, Schriftenmakerij; J. v. Hemert, alg. dienst; H. Kelderman, E.W.; E. Veer, Papier machinaal; Mej. L. H. Niessen, Mej. E. J. van Uffelen, Sorteersaal Mach.

Terug uit militaire dienst:

G. Brouwer, Schriftenmakerij.

RENKUM I

In dienst getreden:

H. Verhoeven, Kwaliteitsdienst; Mej. H. E. Janssen, Sorteersaal; H. Roostee, Centraal Magazijn; W. Helleman, Met-selaars; J. G. van Elk, A. Looijen, A. Th. Peperkamp, Buitenploeg.

Uit onze dienst getreden:

W. ter Horst, Blekerij; Th. M. B. van Schie, Centraal Magazijn; H. G. van Eibergen, E.W.; L. Geutjes, Sorteersaal; H. van der Kolk, Inlijmerij.

In militaire dienst gegaan:

R. Willemsen, Formaatnijden.

Terug uit militaire dienst:

B. J. Janssen, Formaatnijden.

Met pensioen gegaan:

G. Jansen, Algemeen.

RENKUM II

In dienst getreden:

F. Th. O. Hajenius, adm. Papierverwerking; W. Th. A. Kuipers, Tekenkamer; J. van der Meijde, P.M. 17.

Uit onze dienst getreden:

Mevr. G. W. Onderstal-Boland, Loonadministratie; G. Heijnekamp, Houtsliperij; L. Dik, P.M. 17; D. van Eldik, Magazijn Exp. gereed, prod.; D. Smit, P.M. 17; J. Veer, Ketelhuis.

Terug uit militaire dienst:

C. Coops, Houtstofonderzoek.

Met pensioen gegaan:

A. A. Geutjes, P.M. 16; J. Zegveld, P.M. 20.

VELSEN

In dienst getreden:

C. J. Schagen, J. P. Engels, C. Sprenkeling, C. van Rpon, D. M. Lammers, Houtstoffabriek; A. Bosman, Cellulose-fabriek; C. J. Zonneveldt, Papierfabriek; C. D. den Hollander, J. Blokzijl, H. Deen, C. A. Bakker, H. Vuist, Algemene Dienst; L. Groenia, A. A. Kamphuis, Expeditie; J. Manshanden, Bedrijfscöntrole; Mej. E. J. Vrugt, Huishoudelijke Dienst; P. van Heijst, Bouwafdeling; R. R. Clark, Mechanische Werkplaats; J. J. Huiskamp, Centrale.

Uit onze dienst getreden:

J. P. Blankendaal, Houtstoffabriek; A. Kruijer, W. M. Iedema, H. Schijff, Cel-lulosefabriek; J. Specht, E. J. Renkema, Papierfabriek; G. A. v. d. Lustgraaf, Portier; P. J. v. d. Berg, S. Limburg, B. Bonkerk, Algemene Dienst; A. Klüft, B. Kempe, G. J. Duinmeijer, Expeditie; G. H. Giesberts, Kapperij; Mej. P. Kaandorp, Huishoudelijke Dienst; G. Boer, H. P. Peereboom, Havendienst.

Overgeplaatst:

A. C. Lute, van Papierfabriek naar Expeditie; J. Kindili, van Houtstoffabriek naar Mechanische Werkplaats; K. Sandor, van Kapperij naar Algemene Dienst; J. Bertalan, van Houtstoffabriek naar Algemene Dienst.

In militaire dienst gegaan:

N. S. Rijs, K. J. B. Blomvliet, Mechanische Werkplaats; J. van der Meulen, J. J. Sintenie, Papierfabriek.

Terug uit militaire dienst:

G. J. Woolthuis, J. A. Galman, Electrische Werkplaats; O. G. de Wit, Bedrijfscöntrole.

Met pensioen gegaan:

F. Fortuin, Houtstoffabriek; J. H. Tekamp, Cellulosefabriek.

WORMER

In dienst getreden:

J. H. Noor, Hulparb. M.W.; G. Batori, Metercontroleur; P. Vlaar, Leerling Machinist; J. v. d. Kooi, Hulparb. M.W.; J. S. P. Kroon, L. Nieuwenhuize, Handlanger M.W.; J. C. de Wit, Smeerder; G. Bijker, Schoonmaker; F. J. Room, Aank. Laborant; R. J. de Haan, Reserve man P.F.; A. Mantel, Bankwerker; W. Davids, L. Dol, S. Feenstra, A. Hoogerstege, J. de Jong, F. de Klerk, L. Kooy, S. P. Burger, S. van Schagen, P. Smit, T. Stork, E. Sturtewagen, H. J. de Vulder, A. T. v. d. Kroon, J. de Lange, S. Oostindie, A. de Block, L. Boelman, F. Brattinga, P. Brattinga, Handlanger M.W.; S. Bil, M. Dompelaar, W. Jansen, G. Koorn, D. Levering, B. J. Lips, J. Luikens, H. van Wilsem, H. W. van Wilsem, H. de Graaf, Handlanger P.M. 22; D. Ewouds, Electricien.

Uit onze dienst getreden:

J. Brantjes, Magazijnbediende; P. Bas, Leerling P.M. Machinist; J. de Vries, F. Boerhave, Hulparb. M.W.; N. Oud, Reserveman P.F.; W. Bosgraaf, A. T. v. d. Kroon, L. Dol, A. Hoogerstege, Hulparb. M.W.; Mej. M. Potgiesser, beampte loonadministratie; L. Nieuwenhuize, J. C. Verbruggen, Hulparb. M.W.; G. J. Groteboer, G. Roelofsen, J. Roelofsen, reserveman P.F.; J. de Voeght, S. van Schagen, K. Kies, J. de Lange, Hulparb. M.W.; R. Rem, Electromonteur; M. A. van Hoof, A. den Hollander, D. ten Bokkel, P. A. Baart, Hulparb. M.W.; G. den Hertog, Instrumentmaker; J. J. Rus, R. Bakker, J. M. Meier, Reserveman P.F.; P. Heinis, ELEC-tro-monteur; H. J. Buikema, J. v. d. Kraats, Hulparb. M.W.